

INTERNÍ SDĚLENÍ

Pro: Ing. Pavel Hajšman, vedoucí odboru RR

Na vědomí:

Spisová značka:

Číslo jednací: KUUK/113979/2019/LP

JID: 135969/2019/KUUK

Vaše ČJ: KUUK/109054/2019/RR

Vyřizuje/linka: Richter/642

Datum: 26. 8. 2019

Žádost o posouzení možnosti neudělení/snížení smluvní pokuty - stanovisko

Vážený pane vedoucí,

k vaší žádosti o posouzení možnosti neudělit, resp. snížit smluvní pokutu dle smlouvy o dílo, které spočívalo v hodnocení SEA aktualizace územní energetické koncepce Ústeckého kraje, uzavřené dne 23. 4. 2018 se společností ENVIROS, s.r.o., uvádíme následující.

Dle čl. VI. odst. 1 písm. a) smlouvy o dílo se zhotovitel zavázal zaplatit objednateli za každý den překročení sjednané doby provedení díla smluvní pokutu ve výši 1% z celkové ceny díla s DPH. Dílo, resp. jeho 2. část doposud není zcela dokončeno, k 31. 8. 2019 by výše smluvní pokuty činila 243 % celkové ceny díla s DPH (termín provedení sjednán dle smlouvy do 31. 12. 2018, k 31. 8. uplyne 243 dní od začátku roku).

S ohledem na výše uvedené ujednání smlouvy a skutečnost spočívající v prodlení zhotovitele s provedením díla vzniklo kraji nesporně právo na smluvní pokutu. Pohledávka, jejímž předmětem je smluvní pokuta, se stala majetkem kraje a i tato pohledávka tak podléhá ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dle něhož *majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem kraje, které sleduje jiný důležitý zájem kraje, který je řádně odůvodněn.* Dle § 17 odst. 7 zákona o krajích *kraj je povinen trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících.*

Kraj je tak povinen vůči svým dlužníkům, v rámci účelného a hospodárného využití majetku, uplatňovat všechny své pohledávky, včetně pohledávky týkající se práva na zaplacení smluvní pokuty (dluh). Zákon o krajích však zároveň zakotvuje pravomoc zastupitelstva či rady kraje (rozhodující orgán v závislosti na výši prominutí) rozhodnout o prominutí dluhu. Prominutí dluhu nesmí být v rozporu s výše uvedenými pravidly hospodaření kraje a o prominutí dluhu je tak možné rozhodnout v případě, kdy je takové rozhodnutí účelné a hospodárné, v souladu se zájmy kraje vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti či je-li tím sledován jiný důležitý zájem kraje.

V daném případě se evidentně nejedná o situaci, kdy by výše smluvní pokuty byla tak nízká, že by náklady na její uplatnění byly vyšší, tzn. že její uplatnění by bylo nevhodné.

Při posouzení možného prominutí, ev. částečného prominutí smluvní pokuty by tak mělo být především zvažováno, zda nastalým prodlením s provedením díla vznikla kraji nějaká škoda.

V daném případě neuvádíte, že by kraji s prodlením provedení díla vznikla, či hrozil vznik nějaké škody, navíc dle smlouvy má objednatel právo na náhradu škody vzniklou i z porušení povinnosti, ke kterému se vztahuje smluvní pokuta, takže právo na náhradu škody přetrvává i v případě prominutí smluvní pokuty. Je také faktem, že ze strany kraje nebyla vůči zhotoviteli do dnešní doby učiněna jakákoliv výzva na zaplacení smluvní pokuty, když prodlení trvá již několik měsíců, tudíž z toho dovozujeme, že kraji žádné škodlivé následky prodlením způsobeny nejsou.

Nevznikla-li kraji žádná škoda, je třeba vzít při posouzení možného prominutí smluvní pokuty v potaz především

- v jaké míře lze prodlení zhotovitele omluvit, i s přihlédnutím k vámi uváděným průtahům při projednávání díla s orgány ochrany přírody,
- význam smluvní pokutou utvrzované povinnosti včetně otázky zdali prodlení v daném případě je právě situací, kvůli které byla smluvní pokuta sjednána,
- zda daným porušením nedošlo k ohrožení plnění úkolů a zájmů kraje, které mu vyplývají ze zákonem stanovené působnosti
- nebo jak byla smlouva (dílo v jeho I. části) zhotovitelem doposud plněna.

Všechny výše uvedené skutečnosti by měly být obsahem řádného odůvodnění případného prominutí či částečného prominutí smluvní pokuty.

K výši smluvní pokuty ujednané ve smlouvě o dílo uvádíme, že smluvní pokuta ve výši 1% z celkové ceny díla s DPH za každý den prodlení s provedením díla neodpovídá dle našeho názoru významu smluvní pokutou utvrzované povinnosti a i dle konstantní judikatury by taková výše pokuty nebyla soudem v případném soudním sporu zřejmě akceptovatelná, když v mnoha případech byla taková výše smluvní pokuty shledána za nepřiměřenou. Dále je třeba vzít v potaz výše uvedené skutečnosti, kdy dle našeho názoru může být na místě snížení smluvní pokuty již s přihlédnutím k průtahům, které nebyly způsobeny zhotovitelem, významem smluvní pokutou utvrzované povinnosti, nezpůsobením škody daným prodlením kraji a na základě dalších případných relevantních skutečností, které by měly být podkladem řádného odůvodnění částečného prominutí smluvní pokuty.

Dle našeho názoru by však zásadně neměla být smluvní pokuta prominuta zcela. Nejedná se o žádné krátké prodlení a sám zhotovitel uzavřením smlouvy vyjádřil souhlas i s ujednáním o smluvní pokutě. Ani v době, kdy bylo zřejmé, že zhotovitel termín stanovený smlouvou nedodrží, nečinil sám žádné kroky k řešení nastalé situace, když bylo na místě uzavření dodatku ke smlouvě o dílo, kterým by byl termín provedení díla relevantním způsobem prodloužen. Termín provedení díla 31. 12. byla jedna ze závazných podmínek, kterou braly oslovené subjekty v rámci výběrového řízení v potaz a s ohledem na kterou přizpůsobily své nabídky na cenu plnění.

S pozdravem |

|

JUDr. Simona Hejnová

vedoucí odboru |

|